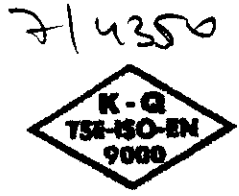

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

06 OCAK 2005

Sayı : B.13.APK.0-12-00-00/320-44
Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.12.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02.7/4350-8436/26379 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Ordu Milletvekili Kazım TÜRKMEN'e ait 7/4350 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ve Devlet Personel Başkanlığı'nca incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişik 53 üncü maddesine göre Kamu Kurum ve Kuruluşları, toplam dolu memur kadro sayılarının % 3'ü oranında bir kontenjan belirlemek ve bu kontenjanda özürlü memur istihdam etmek zorundadırlar. Kamu yükümlülüklerinin takip ve denetimi ise, Devlet personel Başkanlığı'nın sorumluluğundadır. Kurum ve Kuruluşlar, bahsi geçen 53 üncü maddeye göre çalıştırılan veya işten ayrılan özürlü memurlara ilişkin olarak 20/08/2004 tarihli ve 2004/7754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları ile Yapılacak Yarışma Sınavları Hakkında Yönetmelik" ekinde yer alan "İstihdam Edilen Özürlü Memurlara İlişkin Bilgi Formu"ndaki bilgileri söz konusu Yönetmelik'in 26 ncı maddesine göre her yılın Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarının son günü itibariyle Devlet Personel Başkanlığı'nda olacak şekilde göndermek zorundadırlar.

Bu itibarla, Kurum ve Kuruluşlarca Devlet Personel Başkanlığına intikal ettirilen bilgiler çerçevesinde, halen % 3 oranında özürlü memur kontenjanını doldurmayan Kurum ve Kuruluşların bir an önce özürlülere tahsis edilmiş kontenjanları doldurmaları cihetine gitmeleri gerektiği Devlet Personel Başkanlığı'nca 25.01.2003 tarihli ve 25004 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Özürlü personel İstihdamı Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2003/2) ile Kurum ve Kuruluşlara bildirilmiştir.

Öte yandan 03.12.2004 tarihli ve 25659 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "2005 Özürlülerin İstihdam Yılı" konulu, 2004/28 sayılı Başbakanlık Genelgesinde, Kurum ve Kuruluşların söz konusu özürlü memur ve işçi kontenjanlarını gecikmesizin bir an önce doldurmalarının zorunlu olduğu hususuna yer verilmiştir.

Ayrıca, 4857 sayılı İş Kanunu 10.06.2003 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, söz konusu Kanun’un 30 uncu maddesinde işverenlerin 50 ve daha fazla işçi çalıştırdıkları işyerlerinde; Bakanlar Kurulunca belirlenecek oranda (toplam % 6’yı geçmemek üzere) özürü ve eski hükümlü çalıştırılacağı düzenlenmiştir. 19/03/2004 tarih ve 25407 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2004/6976 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 01/01/2004 tarihinden geçerli olmak üzere, özürü çalıştırma yükümlülüğü kamu işyerlerinde % 4, özel sektör işyerlerinde ise % 3 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, özel sektör işyerlerinde % 1’lik oranla ilgili tercih hakkı verilerek, tercihinin özürü yada eski hükümlü çalıştırmaktan yana kullanılabilmesi imkanı verilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu kapsamında 50 ve daha fazla sayıda işçi çalıştıran özel sektör işyerleri, çalıştırmak istedikleri özürüyü ya İŞKUR ünitelerine işgücü talebi vermek suretiyle ya da doğrudan işe aldıkları özürüyü işe almalarını takip eden bir ay içerisinde Kuruma bildirmek ve tescil işlemini yaptırmak suretiyle istihdam edilebilmektedirler. Özürüler özel sektör işyerlerinden İŞKUR’a intikal eden işgücü taleplerini, Kurum il/şube müdürlüklerinden, Kurum internet sayfasından (www.iskur.gov.tr) ve İş Kurumu’nun 180 no’lu özel hizmet telefonundan öğrenebilmektedir. Türkiye İş Kurumu’nca 2004/Eylül ayı itibariyle özel sektör işyerlerine 12.086 özürü işe yerleştirilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu’nun 30 uncu maddesi hükümlerine göre; özürü çalıştırma yükümlülüğünü yerine getirmeyen işyerlerine kamu, özel ayrımı yapılmaksızın aynı Kanunun 101 inci maddesi gereğince, çalıştırmadığı her bir özürü için her ay itibariyle idari para cezası uygulanmaktadır.

İşyerlerinden tahsil edilen idari para cezaları, 26/09/2003 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Yönetmelik çerçevesinde, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürü Başkanlığı’nda Çalışma Genel Müdürlüğü, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Özürüler İdaresi Başkanlığı, Adalet Bakanlığı, Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ve en çok üyeye sahip işçi ve işveren konfederasyonlarından birer temsilcinin katılımıyla oluşan komisyonun kararına istinaden hazırlanan projeler için harcanmaktadır.

Diğer taraftan, özürü istihdamının teşvik edilmesi amacıyla, 4857 sayılı İş Kanunu ile özürü çalıştıran işverenlere yönelik teşvikler getirilmiştir.

Buna göre;

- Kontenjan fazlası özürü çalıştıran işverenlerin, fazladan çalıştırdıkları her bir özürüye ait SSK primi işveren hissesinin yarısı Hazinece karşılanmaktadır.
- Kapsamda yer almadığı halde özürü istihdam eden işverenlerin, her bir özürü için ödemek zorunda oldukları SSK primi işveren hissesinin yarısı Hazinece karşılanmaktadır.

- Bunların yanında, çalışma gücünün % 80'den fazlasını kaybetmiş olan özürlüyü çalıştıran işverenin de bu şekilde çalıştırdığı özürlüye ilişkin SSK primi işveren hissesinin yarısı Hazinece karşılanmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan